

Castell de s'Avellana

Les Masies de Roda

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Península de l'Esquerda, 08510.
Emplaçament A la península de Salou. A migjorn del Puigmarqués.

Coordenades:

Latitud: 41.97004
Longitud: 2.33013
UTM Est (X): 444497
UTM Nord (Y): 4646667

Classificació

Número de fitxa 08116-109
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic Popular
Segle X
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Ruïnes
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs National Monument Record – Defensa
inspire:
Observacions protecció: BCIN R-I-51-5532 / ZEAP (POUM, DOGC 5163 de 1/7/2008)
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPA, 1134
Generalitat i altres inventaris
Accés Díficil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08115A00600018

Descripció

Restes arqueològiques d'un castell medieval d'època romànica situat a dalt d'un turó. S'hi accedeix per unes escales retallades a la roca que corresponen al castell. Les restes es redueixen a alguns trams de murs i diferents negatius excavats a la roca per poder assentar-hi les estructures. Les restes del mur perimetral s'adeqüen al relleu geogràfic, formant una planta irregular que s'assembla a la forma d'un vaixell. L'aparell del parament està format per pedres grans i mitjanes desbastades i lligades amb morter de calç. Aquestes formen fileres regulars i, en alguns trams, es poden apreciar encara els forats de bastida emprats per bastir-los. La majoria dels murs no tenen més de mig metre de potència, encara que a tramuntana se'n troba un d'uns 3 metres d'alçada. Cal esmentar que en el sector nord-occidental encara hi queda potència excavable, on s'intueixen les restes d'una torre circular, tot el contrari del sector oposat, on solament queda la roca mare vista. S'ha d'esmentar que la vegetació a tramuntana no deixa apreciar les restes del seu conjunt.

Observacions:

Les restes del Castell de Savellana o s'Avellana es troben dintre del terme de les Masies de Roda, darrera el Puig de Conangle, no lluny del Mas, a un extrem rocós de la serra i proper al pantà de Sau.

Història

La seva història coneguda s'inicia el 1067, quan el Bisbe de Vic, Guillem de Balsareny, va encomanar aquest castell de s'Avellana, amb els seus termes i pertinences, als vescomtes de Girona, Ponç de Cabrera i muller (Beatriu), pactant-se que sempre que el bisbe en demanés la potestat o que vulgués entrar i sortir del castell, els vescomtes ho acatessin. Sembla desprendre's d'aquest document que el domini anterior de s'Avellana era dels bisbes de Vic, tot i que és probable que calgui relacionar el document anterior amb la cessió de Vilagelans als vescomtes de Girona-Cabrera, feta pel Bisbe de Vic el 1059, la qual portaria, com a compensació, la cessió de s'Avellana per part dels vescomtes, al bisbe. La família més vinculada amb s'Avellana va ésser la família Eures. El 12 de juny de 1099, el vescomte de Cabrera infeudà a Guillem Borrell d'Eures el castell de s'Avellana. Es tracta de la mateixa família que exercí la castlania de Vilagelans. Els Eures i els seus successors, els Santa Eugènia, posseïren s'Avellana fins cap al 1375. La importància d'aquest castell s'eclipsa durant el segle XIV, fins al punt de desaparèixer de la documentació posterior. És possible que el castell fos enderrocat el 1302, en motiu de les ràtzies contra els Cabrera. També podria ésser que la demolició s'hagués produït en motiu de l'expedició armada que el 18 de setembre del 1317 va malmetre les defenses de la sagrera de Sant Pere de Roda, o de l'Esquerda, expedició comandada pels sotsveguer Català de Soler i instada pels Bisbe de Vic.

Bibliografia

ADELL GISPERT, J. A. [et al.] (1984): "Catalunya Romànica. Volum 3: Osona". Enciclopèdia Catalana, Barcelona. H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2008): "Catàleg de béns d'interès històric, arquitectònic i paisatgístic". POUM de Les Masies de Roda de 30 de abril de 2008, Vic. IPA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Les Masies de Roda.

